

„Primorski List“

izhaja vsaki 1., 10., in 20., dan v mesecu. Cena za celo leto 1 gl. 50 n., za pol leta 75 n. Posamezne številke se dobivajo v tabakarnah: Nunske ulice in Šolske ulice po 4 nov.

PRIMORSKI LIST

Poučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

Vse za vero, dom, cesarja!

Uredništvo in upravnništvo

mu je v Gorici, Nunske ulice št. 10. — Nefran-kovana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Upravnništvo sprejema oglase in naznanila po pogodbi.

Odgovorni urednik in izdajatelj: J. Marušič.

Lastnik: Konsorcij „Primorskega Lista“.

Tiska: Hilarijanska tiskarna.

Ali morejo slovenski poslanci v deželni zbor?

Žihavno gibanje je pričelo med našim učiteljstvom za zboljšanje gmotnega stanja. Mi to njihovo gibanje popolnoma umevamo, saj njihov položaj res ni sijajen. Zato jim želimo od srca, da si pribore vsaj mrvice zboljšanja. V tem gibanju pa so se začeli tudi glasovi, da slovenski poslanci vstopijo zopet v deželni zbor ter učiteljem pribore pristojno zboljšanje. Čuli so se celo izrazi nezadovoljnosti napram sedanjim zastopnikom Slovencev na Goriškem, kakor da je njih izstop kriv, da se učiteljem ne pomore.

Njim je pod rame poseglo „narodno“ glasilu ljubljansko „Slov. Narod“, ki slovenske poslance naravnost pozivlja naj opuste abstinenco ter zopet vstopijo v deželni zbor, češ da je abstinenca zelo nevarno orožje. In kaj naj rečemo k temu?

Ako povdarimo, da je to leto tržaški namestnik, potujoč po soški dolini, prigovarjal ljudstvu, naj sili svoje zastopnike, da vstopijo v deželni zbor, povedali smo vse. Kdor tako govori ali piše, ta vedé ali nevedé napeljuje vodo na mliu tržaške vlade, ki pa ni posebno prijazna Slovincem. Gospoda v Trstu ničesar bolj ne žele, kakor zasejati nezadovoljnost med slovensko ljudstvo, zastopnikom pri ljudstvu izpodkopati zaupanje, ter tako zopet stvariti razmere, v katerih bi z Italijani svobodno mogli gospodariti, ne da bi jih motili Slovenci.

Mnogo let vladal je popolen mir v deželni zboru. Slovenski poslanci bili so krotki liki jagnjeta, izogibali so se vsemu, kar bi moglo razburiti živce italijanskih zastopnikov, bili so vsikdar in v vsem popustljivi.

Deželni zbor se je sešel dva ali trikrat na leto, glasoval za deželne doklade, razdelil podpore za ceste, in delo je bilo končano. Vse količkaj kočljive stvari nikdar niso prišle v razgovor. Zato je pred leti ljubljanski dnevnik deželni zbor goriški primerjal nekakemu deželnemu cestnemu odboru. In prav je zadel. Kaj so dosegli slovenski zastopniki z njih prijenljivostjo? Nič. Italijani so v vladni senci gromadili privilegije na privilegije, saj jih je vlada vedno božala.

Slovincem pa so delili drobtinice. O kakem dostojnem delovanju deželnega zbora tudi pozneje ni bilo govora. Prašanja, ki so v zadnjih časih postala pereča in s katerimi so se bavili deželni zbori, v goriško zbornico niso prodrla. Goriški deželni zbor je nedostopen kaki pametni preosnovi in vsaki poskus se je udušil že v odsekih.

Slednjič so se slov. poslanci naveličali. Zahtevali so, naj se tudi Slovincem da kar jim gre, in deželni zbor loti pametnega in dostojnega delovanja ter v tem oziru stavili svoje zahteve. Toda italijanski zastopniki so jih odbili! In vlada ni storila nobenega koraka, da bi se sporazumeli. Vsed tega so slovenski zastopniki zapustili deželno zbornico.

Glavni vzrok pa je bil deželni šolski zalog. Take zaloge imajo že vse krovine v Avstriji. Le goriška pokrajina dela izjemo. V drugih pokrajinah cela dežela z glavnim mestom vred jednako donša za šolske potrebe, le pri nas morajo za to skrbeti posamezni okraji. Pri nas nosita vse breme za šolstvo kmet in obrtnik, ker se šolske doklade nalagajo le na izravne davke. In kako neznosno je to breme, treba pregledati samo visokost šolskih doklad v posameznih okrajih. A to ni prav. Glavno mesto živi od dežele. Od nje ima dohodke, za to je tudi do cela pravičnó, da ž njo vred donša k šolskim stroškom. Toda o tem italijanski zastopniki nočejo ničesar slišati, na to uho so gluhi. Pogajalo se je že od obeh strani, toda vsa pogajanja so se razbila ob trdovratnosti italijanskih zastopnikov. In italijanski zastopniki so prav pridno po Furlaniji hiteli, hujskali proti dežel. šolskemu zalogu. Jeli v teh razmerah kaj upanja, da slovenski zastopniki dosežejo kake uspehe? Dvomimo...

Mi smo prepričani, da slovenski zastopniki niso stavili takih pretiranih terjatev, katerih bi Italijani, ako imajo le količkaj dobre volje, ne mogli sprejeti. In če jih nočejo, kaj torej preostaja slovenskim zastopnikom?

Jedna moč pa je, katere bi tukaj lahko posegla vmes in slovenskim zastopnikom vgladila pot v deželno zbornico. In ta moč, ki se ni ganila in se ne gane, je slavna vlada.

Ona ima vso moč in sredstva v rokah, s katerimi lahko pritiska na italijanske zastopnike ter zlomi njih trmoglavost, boji se vznemirjati italijanske zastopnike, s katerimi se je toliko let bratila v prijaznosti seveda ne na korist Slovincem. Dokler pa se vlada ne zgane ter italijanskim prenapetežem nekoliko posveti, ni misliti na zopetno uspešno delovanje deželnega zbora.

To potrjujejo vodilni krogi sami, ki v javnosti zatrjujejo, da slovenski zastopniki nimajo nobenega povoda vstopiti v deželni zbor, ker razmere se niso nikakor spremenile od zadnjega zasedanja sem.

Mi gotovo ničesar bolj ne želimo, kakor da prej ko prej prične redno delovanje našega deželnega zbora, ker cela dežela trpi ob tem. Da pa se isto omogoči ter da bode uspešno, je v moči vlade. Ako ista z vso resnobo nastopi proti onim, katerim treba nekoliko ukloniti tilnik, kmalu bodo Slovenci v deželni zboru. Ko bode zavladala pravičnost na obe strani, konec bo homatij ter deželnozborski stroj bode zopet v delu.

Jubilejno leto pa družba sv. Cirila in Metoda.

(Dalje in konec).

Mislimo, da nam ni treba obširneje utemeljevati poziva za nabiranje jubilejnih darov v prid družbi sv. Cirila in Metoda. Pripomnimo le, da je imela družba zadnji čas precej manj dohodkov, kot druga leta zlasti zato, ker je splošno žalovanje in pijeteta zahtevala, da se opuste vse — tudi že napovedane veselice, ki so druga leta donosale družbi lepih dohodkov. Ta izguba se lahko obilno nadomesti z jubilejnimi darovi, ako se nakloni družbi tudi to, kar bi bile veselice stale.

Družba sv. Cirila in Metoda goji zlasti jedno željo, da bi mogla z jubilejnimi darovi poplačati še precej obilni dolg katerega je morala narediti, da je pod lastno streho spravila tako potrebno — jedino slovensko ljudsko šolo v Trstu, in da je postavila lepo „Narodno šolo“ v Velikoven, na katero se smemo Slovenci s ponosom ozirati. Ta dolg kakor mora teži družbo in je vzrok, da moramo na boljše čase zavračati vse — tudi najbolj opravičene želje in prošnje za kakoršno koli razširjenje družbinega delokroga.

Se nekoliko o tem, kako naj bi se nabirali jubilejni darovi. Umestno bo, ako vsa podružnična načelnštva ob tej priliki skličejo svoje redne letne zборе, ali pa prekoredne, kjer so se redni za letos že vršili. Tu naj svoje ude, in po teh tudi neude, s primernimi domoljubnimi govori navdušujejo za to, da poleg rednih letnih doneskov darujejo še izvanreden, če tudi le majhen jubilejni dar. Marsikatega domoljuba, ki še ni ud naše družbe, bo morda mogoče ob tej priliki pridobiti, da pristopi k jedni ali drugi podružnici, ako ne kot ustanovnik z jedenkratnim doneskom 10 gld. ali kot letnik za 1 gld. na leto, pa vsaj kot podpornik z letnim doneskom 10 kr. Poslednji znesek bodo gotovo radi darovali prav mnogi izmed priprostega naroda, ako jim zavedni rodoljubi na primeren način pojasnijo lep in blag namen, česar jih vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda uljudno prosi. Pokrovitelj, ki so vplačali jedenkrat za vselej vsaj 100 gld., ima družba sv. Cirila in Metoda že lepo

število, 238. Vendar upa vodstvo, da izvanredna prilika cesarskega jubileja navduši tudi za tak domoljubni dar še marsikatega odličnega rodoljuba, kateremu to dopuščajo njegove gmotne razmere.

Ganimo se, dragi rojaki! Naj se ob tej priliki poživí, naj mogočno vsplamti duh, ki vodi družbo sv. Cirila in Metoda. Obnovimo in razširimo v vse kroge gorečnost in navdušenost za mili naš narod, za dobro, nadarjeno, a ubogo slovensko mladino, katere je v toliko krajih v nevarnosti, da se nam odtuji in pogubi.

Leto za letom čujemo na velikih skupščinah družbe sv. Cirila in Metoda obupni klic odposlancev slovenskega naroda iz tužne Koroške, lepe Štajerske in za vso Avstrijo take važnega Primorja: „Morituri vós salutant!“ Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda dobro pozna težki in skrajno nevarni položaj obmejnih Slovincov. A ono vstrajnosti ni izgubilo in noče obupovati. Dokler se borimo, dokler delamo za dobro stvar, za vzvišene ideje, — ne umiramo še, ampak živimo. Pomagajmo si sami, in Bog nam bode pomagal. Le pogumno in slosno naprej!

Vse za vero, cesarja in domovino!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Slovenskim krojačem in šiviljam na Goriškem.

Tovariši! V Gorici smo ustanovili krojaško zadrugo.

Kaj hočemo ž njo?

Pomagati menimo samim sebi in odjemavcem.

Dobro veste, kako peša dandanes vsaka obrt, kako sploh trpijo vsi delavski stanovi v primeri z drugimi. Od kod to? Grabeži-kapitalisti jemljejo poštenemu delu zaslužek. Med kapitaliste štejejo po pravici tudi neke vrste trgovce, kateri z nepošteno spekulacijo bogatijo, ker prodajajo slabo blago za visoke cene hoteč gosposko živeti in pa brez dela.

Proti tej sebičnosti ne pomaga javkanje, ampak le združenje delavskih stanov.

Tudi krojačem in šiviljam ni druge pomoči ko samopomoč.

Pomagajmo si sami in pomagli si bomo! Pomoč naša bodi: **krojaška zadruga.**

Tovariši! Pristopite vsi, vsaki vsaj z enim deležem po 20 gld., premožni pa z več deleži. Če bomo vsi združeni, bodo pristopili tudi bogati odjemavci z več glavnico. — Treba nam bo namreč vsaj 10.000 gld.

S to glavnico hočemo najprej odpreti:

prodajalnico za blago v Gorici.

V tej prodajalnici bomo mi sami prodajali in odjemali, nam bo služila najprej, potem pa tudi sploh občinstvu.

Pošteno zasluženi dobiček imeli bomo mi, ki delamo in ne drugi, ki ne delajo.

Prvi občni zbor bo dne 5. decembra, na semenj sv. Andreja.

Vse drugo objavimo prihodnjič v listih.

Pravila so tiskana in je dobite za 20 kr. pri blagajniku Luka Dugar, Gorica, Placuta štev. 12.

Tovariši, širite in priporočajte krojaško zadrugo.

Goriški krojači.

Dopisi.

Iz Smasti. Nek dopisnik iz Ladri se je predznil v „Prim. listu“ št. 30 in št. 31 nesramno blatiti in črniti našo pošteno, mirno vas Smast z šolo vred. V odgovor naj mu sledi to-le:

Kaj povzdiguje, v njegovi obrekovalni ošabnosti našo ponižno vas Smast v trg, saj je na široko in dolgo dobro znano, da Smast je mala vas, broječa le 44 hiš. štev. Kar zadeva pa šolo v Sma-

sti, nismo jo ustanovili ne Smaščani, ne Vrsnoščani, ampak slavni c. kr. okr. šolskiga svet v Tominu, ki je pregledal šolsko sobo in jo odobril.

Šolska soba ni bila nikdar hlev, ampak stanovanje pokojnega Tomažina.

Da je šola blizu korita, s tem ni povedal dopisnik iz Ladri nič novega in nič posebnega, saj to vsak ve in tudi slavna komisija je to videla.

Dopisnik še šolskega stranišča ne more pustiti v miru, češ da tam v kotu stoji planinski zamašeni hotel, v kateri lahko otroci padejo, ter da mora g. učitelj za otrokom, ki ga ni več časa nazaj v šolo pogledat na stranišče. Na stranišči stoji res kotel, a ne nevaren zamašen planinski, ampak le navaden kmetovski kotel in ko bi bil ta kaj nevaren, bi bil g. učitelj to že naznanil. Da pa mora g. učitelj večkrat pogledat na stranišče, da se ni otroku kaka nesreča zgodila, to ni res! Res je, da g. učitelj pogleda včasih za šol. otrokom, pa ga ne dobi več na stranišči in nikjer, ker otrok je na potu proti domu v Ladri, kakor se je zgodilo nekemu očetu v Ladri, katerega šol. otrok je pustil v šoli svoja šila in kopita in jo popihlal v Ladri.

Da je dopis iz Ladri le obrekovanje, prepričal se je tudi g. učitelj na Kamnem, ki se je prebravši dopis sam na mestu hotel prepričati o resnici te zadeve.

Dopisnik mogočno in ošabno piše, da g. učitelj ni bil povabljen h seji, ko je bila šola razdeljena. Naj ve, da to ni naša skrb, najmanje pa njegova.

Dopisnika iz Ladri močno teži tudi stanovanje za učitelja, ali tudi radi tega naj bode brez skrbi; mi je imamo že pripravljeno, ako bo potreba.

Sramuje naj se tudi zlobne laži, da so hoteli bolnega učitelja tožiti radi pomanjkljivega poduka, kajti take omike je pričakovati le v Ladrih. Sramuje naj se dalje, da še toliko ne ve, da imamo na Libušnjem že več let g. kurata, a ne vikarja; saj to vedo že vsi otroci.

Dopisnik iz Ladri želi, da bi bila šola zopet določena na Libušnjem, kjer se podučuje vsak teden po dve uri verski nauk na saki razred, a še k tema urama pošiljajo Laderci svojih šol. otrok redno na Libušnje. Kako pa bi jih brez zamud vsaki dan pošiljali. Dopisnik iz Ladri trdi, da njih otroci so in ostanejo tepci. Temu so pa sami krivi, ker njih otroci kar naravnost iz šole utekajo na dom.

Dopisnik iz Lader ne upa na dan s svojim imenom. Mi pa bi ga radi poznali, tedaj na dan ž njim. Mi se brez strahu podpisemo.

V Smasti dne 14. uovembra 1898.

Anton Koren
Andrej Koren

Politični pregled.

Notranje dežele.

Slovenščina pri graškem nadsodišču. Dunajsko upravno sodišče je ugodilo pritožbi slovenskih odvetnikov radi izključenja slovenskega jezika na graškem nadsodišču. Upravno sodišče je razsodilo, da nadsodišče mora slovenski jezik dopustiti ko razpravni jezik. Ta razsodba je silno razburila nemške duhove. Posl. Hochenburger je interpeliral v zbornici. Nemško-nacionalni listi besne ter graško nadsodišče naravnost pozivljajo na upor proti oblastim, t. j. naj vkljub razsodbi ne dopušča razprav v slovenskem jeziku.

Deželnozborske dopolnilne volitve v Južnih Tirolah. Ker italijanski zastopniki nočejo v deželni zbor, je vlada morala razpisati nove volitve. A volilci popolnoma soglašajo zastopniki. Radi tega v mnogih kmečkih občinah niti jeden volilec ni prišel na volišče, v drugih okrajih pa je udeležba tako majhna, da gre največkrat trda za potrebno število volilnih mož.

V državnem zboru je dela obilno, a malo veselja. Dosedaj se je tratil čas z raznimi ministrskimi zatožbami, s katerimi nemški Miheljni delujejo na korist delavskih stanov. Vse zatožbe so padle.

Delo v pododsekih za nagodbo še precej napreduje, dasi Nemci skušajo z stvarno opozicijo t. j. s stavljenjem raznih predlogov razpravo zavleči. Pododsek za banko je že dokončal svoje delo, tudi ostala pododseka že končujeta. Vkljub temu je dvomljivo, da bi bila nagodba do novega leta rešena.

Banfyju se stolček vedno bolj maje. Opozicija ga vedno strastneje napada ter mu očita celo vrsto političnih grehov. Opozicija je dobila v roke pismo Banfyja, ki je je doposlal trgovinskemu ministru in v katerem zahteva, naj se premesti nek njemu ne posebno ljub uradnik. Da se bode opozicija poslužila tega orodja, je brezdvomno.

Wolfova zvezda rase. Posl. in kričar Wolf je nečuvno žalil poljski narod. Radi tega ga je poljski poslanec vit. Gniwoski pozval na dvoboj. Gniwoski je bil ranjen na glavi in roki. Wolf pa jo je dobil ploskoma po trebuhu. Tako smo v Avstriji zopet za en škandal bogatejši. Pretepala sta se moža, ki sodelujeta pri postavodajstvu, ter sama kršita obstoječi zakon. Se žalostneje je, da so poslanci hiteli čestitati možu, ki se je pregrešil proti cerkveni in državni postavi. Poljski klub mu je celo oficijelno čestital. Pač žalostno! Kako naj potem ljudstvo spoštuje postavu.

Kričarju Wolfu je pošteno posvetil mokrski posl. Daszynski. Dokazal je Wolfu, da so v nemškočeskkih krajih nastavljene v javnih prostorih pušice, v katere se pobira denar za posl. Wolfa. Na ta način so se nabrali že tisočaki avstrijskega in pruskega denarja. Celu v najrevnejši vasi, kjer je beračem samo jedenkrat na teden dovoljeno beračiti, so nabrali za Wolfa častno narodno darilo v znesku 50 gld. In Wolf možko vse te svote spravlja v svoj častni nemško-narodni žep. Ob teh očitanih jo je „hrabri“ Wolf hrabro pobrisal iz zbornice.

Vnanje države.

Razpor med Anglijo in Francosko je končan. Francoska posadka se je umaknila iz zasedene pokrajine ter jo prepustila Angležem.

Na Grškem so tudi ministri odstopili. Sedaj so že imenovani novi, stari pa uživajo „zasluženi“ pokoj.

Prusija in Slovani. Policijsko vodstvo v Breslavi je vsem ondi živčim avstrijskim Slovanom zapovedalo, da morajo v 14 dneh zapustiti prusko državo. Tudi sad pruske kulture v 19. razsvitljenem stoletju.

Pogajanja med Spanijo in Ameriko so skoraj dokončana. Le radi Filipinskih otokov se španski zastopniki še vstavljajo. Amerikanci pa, zavedajoči se svoje premoči, brezobzirno zahtevajo izročitev Filipinskih otokov. Konečno se bodo Španci morali udati.

Krščansko prašanje bo rešeno te dni, ko dojde na otok kot guverner grški princ Jurij. Ljudstvo se pripravlja

na slovesen vsprejem novega načelnika krščanske uprave. Slednjič vendar enkrat končajo žalostne razmere na tem nesrečnem otoku.

Kaj novega po Slovenskem?

Na Kranjskem. — V Hrenovica je umrl č. g. župnik Al. Puc. — V Kočevju so neznani tatje ukradli denarja in vrednostnih papirjev v znesku do 3000 gl. — V Ljubljani so iz Gradaške potegnili utopljenko Terez Jaklič. — Grof Ervin Auersperg je odložil deželnozborski mandat. — Žalobni koncert v spomin pokojne cesarice priredi Glasbena Matica dne 20. t. m. — Slovenskemu delavskemu stavbenemu društvu je trgovinsko ministerstvo podelilo 1500 gl. podpore. — Gospodarsko društvo snujejo v Idriji. — Ponesrečil se je hišni posestnik in rudar L. Tušar. Izognil se je v jami prepozno strelu. — V vodnjak je v vinjenosti padel mizar Lovro Hribar v Suhadolih pri Kamniku, in utonil.

Na Štajerskem. — Mnogo štajerskih občin je že sklenilo odposlati prošnje za slovensko vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani. In občine na Goriškem? — V Oseku, župnije sv. Trojice v Slov. gor. je Jern. Kozarju pogorelo poslopje z vsemi prideli. — V Celju se je obesil sodnijski pisar in mestni godec N. Halbritter. Strah pred kaznijo radi poneverjenja ginal ga je v smrt. — V Mariboru je gorelo pri stavbenem mojstru Balcarju in v škedenju stolnega župnika Bohinca. Dosedaj se še ni moglo dognati, kdo je zažgal. — Krščansko-socijalni shod v Celju je bil številno obiskan. Sprejeli so mnoge primerne resolucije. — Kat. slov. politično društvo za Slov. gorice se prav pridno giblje. To posebno peče nemške germanizatorje.

Na Koroškem. Mil. škof ljubljanski je obikal krškega škofa. Isto noč je celovška fakinaža pobijala okna v knezoškofjski palači. „Slavna“ kultura! — Pri Šmohoru je vlak povozil nekega posestnika. — Narodna šola v Velikoven šteje 150 otrok. — Kmetijsko zadrugo so ustanovili v Ukyah. — Pogorel je hlev in škedenj matevžnjakov v Kotmarivasi. — Župnijo St. Jakob v Rožu dobi č. g. Matej Ražun, vnet zagovornik koroških Slovencev. —

NOVICE.

Skupni pastirski list izdajo avstrijski škofje ob cesarjevi vladarski petdesetletnici. V tem listu spodbujajo vernike, da dostojno slave ta spominski dan, ter izražajo željo, naj bi se avstrijski narodi pomirili med seboj v pravičnosti in ljubezni. Dan sprave med narodi bi bil za cesarjevo slavnost naj lepši dar, s katerim bi Avstrija mogla razveseliti svojega vladarja.

Župnikom v Ogleju je imenovan kot apostolski protonotarij č. g. Alojzij Sambucco. Imel bode pravico nositi mitro.

Te besede Gospodove molitve so osirotelega dečka potolažile in razvedrile njegovo žalostno lice. Obrisal si je solze, sklenil ročice in pričel moliti: „O, predragi Bog, Oče nebeški, na Tebe sem skoraj pozabil. Ti si še moj Oče, Tebe nisem izgubil. Ti si vzel mojega očeta k sebi in si sedaj Ti moj najboljši oče. Tvoja ljubezen do nas je večji ko vsaka ljubezen zemeljskega očeta, ker Te je nagnila, da si nam poslal svojega edinorojenega sinu, ki je postal naš brat in mi po njem Tvoji otroci; zato Te prosim, Oče nebeški, ne zapusti svojega ubogega otroka!“

Tako je molil in v tej molitvi našel tolažbo in pomoč. Nebeški Oče se je ljubeznjivo nanj ozrl in ga milostno podpiral. Osirotelec deček je postal delaven, pošten, premožen in tudi pobožen mož. In še v sivi starosti se je rad spominjal in drugim z veseljem pripovedoval, kako veliko tolažbo je dobil iz odgovora Gospodove molitve, napisanega na nagrobnem križu dragega očeta.

Posvečeno bodi Tvoje ime.

Nekoč je duhovnik v nekem pariškem predmestju srečal malega dečka, kateri ga je vljudno prosil malega daru, češ, da je zelo lačen. Duhovnik, po dečkovi vnanosti sodeč, si je mislil, da deček resnično govori, zato je vzel iz denarnice nekaj drobiža, ali preden mu ga da, vpraša: „Ljubi moj, ali znaš moliti?“

„Znam, gospod“, odgovori deček. „Tadaj poskusiva. Ako boš dobro znal, dobiš velik dar.“

Cerkveno obhajanje vladarske petdesetletnice. Knezo-nadškofjski ordinarijat je izdal povodom 50 letnice vladanja našega presv. cesarja nasledno naredbo:

1. Na predvečer t. j. 1. dec. naj celo uro slovesno zvonijo.
2. Na jubilejni dan naj se v vseh javnih cerkvah opravi služba božja s zahvalno pesmijo.
3. V nedeljo pred jubilejem t. j. 27. novembra, naj Sv. Rešnje Telo izpostavi celo uro se popoldne in verniki opominjajo, da se v kar največjem številu udeležijo ter molijo za dušni in telesni blagor presv. cesarja.
4. Tudi naj se verniki opominjajo, da s zasebnimi pobožnostmi in dobrimi deli obhajajo ta dan.
5. Povabijo naj se k slovesni službi božji zastopniki uradov.
6. Ta dan je sv. Oče dovolil popolno polajsanje od posta in zdržanja mesnih jedi, torej se sme ta dan, dasi petek, jesti meso.

Blagoslavljenje „Sol. doma“ bo dne 2. dec. po šolski maši. Seve ne bode posebnih slovesnosti, ker so sploh ta dan na izrečno željo Nj. Veličastva šumne slavnosti prepovedane. Saj bo to naša najlepša proslava, da na slavnostni dan petdesetletnice vladanja pokloni naš vedno zvesti narod svojemu vladarju *brank* — proti vedno rastoči irredenti.

Kat. slov. del. društvo bode imelo dne 4. dec. slovesno sv. mašo z govorom v cerkvi sv. Ignacija ob osmih in tri četrti.

Ponovimo prošnjo na vse one gospode, kateri imajo kake knjige, da bi nam jih blagovolili poslati za naše del. društvo. Dobro je znano koliko izda lepo berilo. Knjige sprejme g. Luka Dugar, uradnik v pokoji, Placuta št. 12. I.

„Soča“ se zagovarja radi tega, ker smo rekli, da vidimo malo zanimanja za delavsko gibanje. Kako težko gre od srca tak zagovor. Boljše da bi molčala. Onih besed nismo zapisali samo, da bi pikali in iz zlobe, ampak — žal — ker je bridka resnica. Potrjujejo nas v tem zadnje številke in — zagovor.

„Soča“ se je razkoračila še jedenkrat radi zadnje naše opazke. Ponosno se bje ob prsi ter baha s svojimi zaslugami. Mi ji teh nikdar nismo odrekli, v kolikor jih je imela. Toda le preveč ne se hvaliti, ker lastna hvala smrdi. „Mi, pravi Soča“ vsega tega „Prim. L.“ niti ne zamerjamo, ker se nam zdi drugače brez pomena, ali tudi on poseže v to akcijo ali ostane previdno v zatišju, saj „Soča“ in „Primorec“ dosežeta zaželjeni namen. Mi samo prosimo gospodo okoli „Soče“, naj le prečita zadnji Sočin uvodnik, ter prevdarja, je-li potem vse jedno ali ne, kako stališče naš list zavzema nasproti politiki naših poslancev. Ako pa naš list ne polni celih kolon s „capocontrada“ Brajdotom, treba pomisliti, da izhaja mesečno trikrat, „Soča“ pa dvakrat na teden.

Kar se pa tiče športa, si ga nekatere gospodje res „spogajo“ pa mnogokrat na tak način, ki ni prekoristen slo-

In deček je začel moliti po vrsti: Oče naš, Češčena Marijo, apostolsko vero, tri božje čednosti in še več drugih molitvic.

Duhovnik mu je potem zastavil še nekaj vprašanj iz krščanskega nauka. Deček je na vsa prav dobro odgovoril.

„Samo to mi še povej“ — pravi duhovnik — „kje si se vse to naučil?“

Deček mu prične pripovedovati: „Odlični mlad gospod prihaja vsak dan iz mesta v naše predmestje, zbere krog sebe več dečkov, nam razlaga katekizem in uči molitvice. Večkrat se zelo trudi z nami; mej nami je namreč tudi precej takih, ki so bolj slabe glave; zato mora kako stvar po stokrat ponoviti, da si jo vsi zapomnimo; ali pri vsem tem se nikoli ne razhudi, ampak vedno je krotak, prijazen in potrpečljiv ko angelj. Ta mladi gospod nas tudi uči, kako se moramo obnašati in nas pohvali, ako smo pridni. Gospod pride v naše predmestje vsak dan, naj bo že grdo ali lepo vreme. Gotovo ga podpira Bog, da vse to dela in nas ljubi ko svoje brate.“

Duhovnik se je začudil in stisnil dečku v roko velik dar. Občudoval je mladega gospoda in slavil moč svete vere, ki ga je nagnila, da s toliko vne-mo dela za božjo čast. Ni čuda, da je želel spoznati tega gospoda. Njegova želja se mu je kmalu spolnila. Ta mladi gospod, o katerem mu je deček pripovedoval, je bil sin imenitne pariške ro-dovine.

(Dalje pride.)

venski stvari. Toliko brez hudobnega namena.

O napovedi radi dopolnila kongre se nam poroča od neke strani, da v Trstu zahtevajo, da se oziramo na črko postave, torej da je napovedi predložiti do konca novembra. „Odrredbe“ res še ni, pa pride, kedar pride. Zato naj bode vsakdo pripravljen. Kat. bukvarna v Ljubljani ima v zalogi „Napovedi“.

„Naša straža“. Ustanovni občen zbor tega prevažnega društva je bil v torek zvečer v Ljubljani. Namen društvu je ohraniti narod, braniti slovensko posest, varovati ljudsko premoženje, krepiti pravno moč. To društvo je bilo nujno potrebno, ker je sosebno požrešni Nemec na Štajerskem prodiral vedno dalje. Ako društvo ostane zvesto svojemu namenu, pričrčani smo, da postane krepak jez proti nemškemu in italijanskemu navalu.

Obžalovati pa moramo, da se je narodno napredna stranka takoj v začetku odtegnila od društva. Stranka, ki edina hoče imeti v zakupu narodnost, se je popolnoma odtegnila društvu, ki je eminentne važnosti za Slovenstvo.

Kjer se strankarstvo stavi nad narodnost, je tako početje ob sebi umevno. Upamo pa, da slovensko razumnštvo ne bode sledilo dr. Tavčarju. — Šveglovemu trobilu „Slov. Narod“.

Začasnim predsednikom je bil izvoljen državni posl. Sv. Vencajz, tajnikom in blagajnikom pa dr. Janko Brejc, kateremu naj se pošiljajo zneski za „Našo stražo“.

Za Primorje so v odboru: Dr. Gregorin G., odvetnik v Trstu; Ivan Nabergoj, bivši državni zastopnik, posestnik na Proseku; Andrej Gabršček, lastnik tiskarne v Gorici; dr. Franko Alojzij, odvetnik v Gorici; dr. Tuma, odvetnik v Gorici; Janez Rojic, kurat v Biljah; dr. Janežič Konrad, odvetnik v Voloskem; dr. Trinajstič Dinko, odvetnik v Pazinu; Gjivič Štefan, poslovodja istrske posojilnice v Pulju; Sanković Mate, posestnik v Vodichah.

Kar najiskreneje pa priporočamo, da se vsi oklenejo tega društva ter ga gmotno podpro v obrambo slovenskega ozemlja.

Vatikan in tržaški škof. Piccolo poroča da je bil trž. župan v Rimu ter prinesel za trž. škofa brco. Za sedaj povemo veliko, ako povemo, da je to prinesel trž. — Piccolo. Ko se natančneje poudčimo — kaj več.

Izpraševalna komisija. Minister za uk in bogočastje je imenoval v izpraševalno komisijo za ljudske in mestne šole gg: vod.ravnatelja dr. Schreiberja, članom: ravnatelja Hafnerja, prof. Motza, Vodopivca, Seidla, Ravallica, Culota, Plohla, Möstla in učit. Mercino in Travana.

Komisija, katera je pregledovala v torek „Šolski dom“, je bila sestavljena tako: župan dr. Venuti, dr. Ar. Luzzatto, dr. Fratric, inženier Battistig, dr. Rojic, dr. Gregorčič, vodja Hrovatin in oba magistratova tajnika. Gospodje so si ogledali natančno „Šolski dom“, našli niso nič posebnega, kar bi oviralo poduk v poslo-pju ter so se končno po županu izrekli, da je poslopje popolnoma sposobno za šolo, in pouk sme pričeti takoj.

Trgovska-obrtna zadruga v Gorici je v oktobru imela prometa 101.344 kron 34 vin. Število deležev je naraslo na 1759. Vplačanih deležev je bilo 81.317 kron 14 vin. Predjudov se je do 1. nov. izplačalo 239.077 kron 10 vin. Stanje hranilnih vlog dne 1. nov. je bilo 131.759 kron. Pač lep napredek.

Železnica Predel-Ture. Na Dunaju so se posvetovali drž. poslanci, ki se potegujejo za drugo železnično zvezo z Trstom. Vsi so se izrekli za progo čez Ture in Predel po soški dolini. Sklenili so vlado prepričati o potrebi take železnice, da se takoj prične graditi. To je pač vesela vest za Goriško, posebno pa za Soško dolino. Sedaj imamo vsaj upanje, da se v nedolgem času prične graditi toliko za-željena železnica.

Važna ustanova. Slovenski mecen g. Jožef Gorup je položil na c. kr. deželnem predsedstvu v Ljubljani 30.000 gld. rente v ta namen, da se v spomin vladarske petdesetletnice napravijo štiri ustanove po 300 gld. za gojence slovenske narodnosti na trgovskih akademijah.

Danes so imeli otroci „Solskega doma“ sv. mašo v blag spomin pokojne cesarice ob pol devetih pri sv. Ignaciju na Travniku.

Imenovanje. Provizorični glavni učitelj na učiteljsku v Kopru, g. Albin Šubić, je imenovan definitivnim glavnim učiteljem.

Zavarovalnico za starost ustanove slovenski krščanski socialisti. Zadnji „Glasnik“ je v prilogi objavil pravila in obrazce vplačevanja te nove in za de-

L I S T E K

O Č E N A Š.

(Iz hrvaščine K. Dvorjanec).

Oče naš, kateri si v nebesih.

Nekega dne je stal siromašen deček pri novem grobu in bridko jokati. Kako bi tudi ne pretakal grenkih solz? Saj tu v grobu počivajo njegov dobri, ljubeznjivi oče, katerega so pred nekaj dnevi pokopali. Pred več leti so mu umrli mila mati in sedaj je izgubil ljubljenega očeta. Deček je tako postal uboga sirota brez sorodnikov, ki bi skrbeli zanj. To je tudi dobro, predobro čutil in vzdihoval: „Oh, kaj bo z menoj? Nimam matere, nimam očeta, nimam nobene ljubeče duše. Roke, ki so za me delale in me hranile, trohne tukaj v tem grobu. Ne vidim več onih blagih lic, ki so se ljubko smehljala, kedar sem bil priden; ne slišim več lepih očetovih nauk, ker so njih usta utihnila... Ah nihče, nihče me ne ljubi več tako, kakor so me ljubili moj mili, dobri oče. Kako žalostno, kako bridko, kako težko je, biti brez očeta!“

Tako je deček vzdihoval. Solze, grenke solze so mu zalile oči in po ble-dih licih kapale na očetov grob. Z objokanimi očmi je pogledal nagrobni križ in se zagledal v naslikanega angelja, ki je z desnico kazal proti nebu, v levici pa držal napis: „Oče naš, kateri si v nebesih!“

lavce prekoristne in prepotrebne zadrage. Na ta pravila opozarjamo naše čitatelje.

Goriška „Karijola“ je poročala, da bodo z novim letom poštarji in poštni odpravniki po deželi strajkali, ako se ne upelje preosnova plač za neerarične poštno odpravnike. Gg. poštarji so debelo gledali prebravši to novico, ker se jim o kakem strajku niti ni sanjalo. Seveda je to le pobožna želja tržaških demokratov, katerim gre menda zelo trda za kruhek. Molzna krava njihova daje vedno manje mleka. Prav nič pa bi se ne čudili, ako bi poštarji po deželi pričeli strajkati, proti „Karjoli“.

Kaj vse smeje. V četrtek osem dni dopoldne ob 10^{1/2}, je priletel kamen v okno prodajalnice g. Petra Draščeka v Stolni ulici, razbil steklo ter naredil škodo 3 gld. Kamen pač ni sam priletel. Sumi se, kdo je kamen vrgel. V lepih razmerah res živimo v Gorici. Človek kmalu po dnevi ne bo varen življenja.

Lep kelih za Alojzijevišče, delo g. Valentiniča „za mesnicami“ je bil izložen te dni v oknu pri g. G. Likarju. Delo je snažno. Srčen „Bog povrni“ vsem, ki so pripomogli zavodu do tako lepega kelija.

Iz mesta gredo! Veliko veselje je zavladalo v vsem židovskem in laškem taboru, ko je brzojav iz Dunaja prinašal klice zmage: „Vittoria completa“, „Trionfo“. — Ali na skrivnem so si stiskali roke, in čestitali. Dobro jim je v spominu lanko slavlje zmage pri volitvah in „bojkot“, kateri je bil le začetek, le senca pravega bojkota. In ti slovenski groši, kateri jih redijo — ti so vendar le boljši, kakor take zmage. Zato pa so se vzdignili in bolj na varnem obhajali zmago — v Ločniku. Naj le gredo, saj je to dobro znamenje — naše zmage. Oni iz mesta obhajati zmago — mi v mestu polagoma do popolne zmage!

Kaj sedaj? Tako se poprašujejo vsi, ki se zanimajo za naše šole v Gorici. Razne kombinacije si ta ali oni stvarja, kako opomoči in vkreniti. Za sedaj moramo čakati razsodbo iz Dunaja in videti, kaj napravi mesto in kaj porečejo — stariši.

Pojmi pravice. „Corriere & Co.“, ko je plaval v veselji radi razsodbe na Dunaju je vpil, da je pravica zmagala, da Slovenci imajo vladno za sabo, Italijani pa pravico. Ali more biti več brezsrčnost, kakor zapisati kaj takega. Sedaj, ko je naš ubogi narod toliko pretrpel, ko je krivičen boj proti slov. šoli kradel tisočake slov. ljudstvu, ko so nekako prisiljeni, milostno dovolili „štiri slabe sobe“ v štiri vojašnici izven mesta za več nego 500 otrok se „čifut“ drzne govoriti o pravici. O vladi, katera bi bila za nami, niti ne govorimo. Dosedaj poznano le — klofute.

Bakla v socijalistično gnezdo.

Demokratje kaj radi na polna usta govore o svoji mednarodnosti. Oni ne poznajo narodnosti, njim je narodnost deveta briga, oni se zavzemajo le za človeka — trpina. Mi smo že večkrat dokazovali, da so vse te trditve le gola sleparija. Dokazovali smo tudi, da je demokracija naravnost sovražna Slovanom, ter da deluje na to, da v slovanskih delavcih zamori narodni čut. Demokracija v Avstriji na severu deluje za nemstvo, na jugu je v službi lahonstva. Nov dokaz nam je podal zadnje dni „siloviti“ Camber, voditelj tržaške demokracije ter urednik „Laboratore-a“. Camber je namreč zagovarjal nekatere Devince. Dr. Pretner je zahteval, da se obtožnica raztolmači tudi v slovenskem jeziku, da bi se ljudje ne sodili in obsodili, brez da bi jim povedali v njihovem jeziku, česa so obdolženi. Tej čisto naravni zahtevi se je protivil voditelj laških socijev tako srdito, da je celo žugal, da odloži posel branitelja, ako bi se ugodilo dotični zahtevi. In ko je laški nacijonalec notar Piccolo, ki je zastopal „Lego“ na razpravi, zahteval, da se pokliče zapriseženi tolmač za slovenski jezik, priskočil mu je takoj na pomoč „mejnarnodni“ socijalist Camber. Temu se je upiral branitelj dr. Pretner povdarjajoč, da zakon pozna tolmače le za take jezike, ki niso v rabi na tem sodišču. Sodni dvor se je pridružil temu menenju izreki, „da sta na deželni sodišču jednako v rabi slovenski in italijanski jezik“.

V taki luči se je pokazal sodrug Camber. In take vrste ljudje hočejo na podlagi socijalizma rešiti narodno prasanje? Seveda bi je rešili, ako bi jim se posrečilo Slovence utopiti v žlici vode.

Zasluge za svoje delo si je stekel „Slovenski narod“ s svojimi članki o abstinenci slov. poslancev celo pri — „Corrieru“. To pove morda več, kakor vsa polemika.

Naši prijatelji. V ponedeljek popoldne prišel je odlok vodstvu „Solskega

doma“, da morajo takoj zapreti šole, dokler ne prišle mestna komisija poslojpa. Od kod taka skrb. Iz „prijateljstva“. Staknili so paragraf in ga skrajno „ljubeznivo“ porabili. Za trud so naložili zavodu 100 kron globe? Vtorek je bila komisija na mestu. Ugodno priliko, da si ogleda „Solski dom“ je porabil sam „illustrissimo podestà“. Zanimal se je posebno tudi za obrtno šolo, kjer je vse pregledal in „ostal“. Komisija je postopje in šola potrdilo. Nič čudno. Menda vendar ne bodo sklenili, da je stara vojašnica Podturnom sredi gnojišč, z majhnimi sobami sposobna, vzorno vreden „Solski dom“ pa nesposoben. Milostno se je tedaj slavna komisija izrekla, naj kedar hočejo, začnejo poduk.

V svesti si svoje moči. Ko so vstanovili v Trstu „Lega Gioventù patriotica“, katero naj bi združilo vso dobro mislečo mladino proti laški iredenti, dobili so tudi iz Gorice brzojaven pozdrav. „Sentinella“ pozivlje, naj se oglasi oni, ki je podpisal. Nobeden se ni oglašil. „Budalo“ se veseli. Tako daleč smo v Gorici. Ired. list smelo lahko že trdi, da ni v Gorici mladine, katera bi pozdravila patrijotično društvo v Trstu, ali ako je kdo, si ne upa očitno pokazati.

Mačuh je začel svojo žetev med vojaki. Zbolelo je šest topničarjev; iz med teh so trije umrli.

Batujski izgrezniki pred sodiščem. Ogorčenost radi krute posilne smrti naše cesarice razburila je tudi duhove v vipavski dolini. Ker ima Mulič v batujskih fužinah tudi italijanske delavce iz kraljestva, zbralo se je tamkaj več ljudij iz Černič, Sela in bližnjih krajev, ki so zahtevali naj prekolnuži Italijani zapuste Avstrijo. Pisali so tudi Muliču pismo, v katerem ga pozivljajo naj razobesi črno zastavo ter odpusti italijanske delavce iz kraljestva. O kakih grožnjah v pismu ni govora, kakor sploh cela demonstracija ni imela nasilnega namena. Radi tega je sedelo 24 Slovencev na zatožni klopi. Razprava je dokazala, da niso imeli nikakih hudobnih namenov, da so le nekoliko preveč dali odduška svojemu avstrijskemu patrijotizmu. Vsi so bili obsojeni v kazni od 5 mesecev do 10 dni.

Razprava proti Nabrežincem in Devincem. V treh oddelkih sedi cela vrsta Slovencev in tudi Furlanov na zatožni klopi radi izgrediv povodom nasilne smrti naši presvitle cesarice.

V prvem oddelku jih je sedelo na zatožni klopi 15. Obsojenih je bilo 11 v kazni od 20 mesecev do 10 dni zapora. Štirje so bili oproščeni.

V drugem oddelku jih je bilo zatoženih 23, med njimi devinski župan g. Miroslav Ples, dve njegovi hčerki ter učiteljica g. L. Scholz. Na tej obravnavi je bilo zanimivo to, da je priča Italijan Arzona na obravnavi izpovedal, da gospodičen ni mogel videti, ali so ploskale, ker je bilo med njim in njima več vozov sena. Pred preiskovalnim sodnikom v Tržiču pa je izpovedal, da je videl hčeri Plesovi, da ste ploskali in kričali „Doli z Lego“. Ker je na sumu krivega pričanja, so ga odvedli v zapor.

Obravnava se je proti koncu obrnila na dobro tudi za g. Plesa. Glavna priča, hlapec Boltar je preklical vse, kar je pričal proti g. Plesu.

Vključ temu je bil g. Ples obsojen v 8 mesečno ječo, ker je kričal živio ter ploskal z rokami. Obe hčerki in g. učiteljica so bile oproščene. Oproščen je bil tudi Miha Petrikar. Ostali so bili obsojeni v kazni od 16 mesecev do 6 tednov. Tako je končala obravnava proti drugi skupini izgreznikov. Naše iskreno sožalje milojutnemu g. Plesu in družini.

Prvi sestanek zoper pijančevanje je bil v torek v Ljubljani. Zelo zanimivo je o alkoholizmu govoril č. g. Jožef Kosec, župnik v Kamnjem na Vipavskem. Izvolilo se je deset gospodov kot pripravljavni odbor, ki naj proučevajo to zadevo do prihodnjega sestanka, ki bo kmalu po Božiču. Bog daj svoj blagoslov tako potrebnemu kakor težkemu delu!

Vendar enkrat se odpravi nedostojni zid med učiteljskim in gimnazijo v Tržni ulici. Čas je že bil. V državnem proračunu je postavljenih 1100 gld. za uravnavo, kanalizacijo in obsajenje tega prostora.

Ogenj v Solkanu. Sinoči malo pred polnočjo je pričelo goreti v Lenassijevi žagi za stolice. Ogenj je vpepelil celo, večinoma leseno poslopje. Nevarnost je bila velika, da se ob silni burji vnamejo skladišnice drv. Vendar nas je Bog obvaroval hujše nesreče. — Včeraj so pri nas govorili, da se je v Št. Mauru obesil neki posestnik. Koliko je resnice na tem, ne vem.

Pol. društvo „Edinost“ je 13. t. m. svoje člane zbralo na občnem zboru. Udeležba je bila velika, razprave zanimive. Sprejeli so mnogo predlogov, n. pr. za okrajno glavarstvo, o šolskem prašanji, o sodnih razmerah itd.

Kako obrekujejo. Tržaški listi so poročali o nekem Romolo Lizzi, ki je prišel obdan z ranami v bolnišnico ter izpovedal, da so ga na Krasu napadli roparji, mu vzeli denar ter ga tri dni imeli zaprtega v nekem hlevu. Komaj mu je beg se posrečil. In vse to je bila laž. Mož je poneveril neki denar, ki ga je prejel v zastavljavnici za neko gospo. Da bi pokril svoj zločin, iztuhtala je brihtna glayica lepo dogodbico o kraških roparjih. In to ni bilo prvokrat! Skrajni čas je že, da oblast prične z vso odločnostjo braniti čast Slovencev.

Poziv goriškim Slovincem. Leto 1898. je imenitno za avstrijske narode, ker praznujejo petdesetletnico slavnega vladanja svojega premilega cesarja Franca Jožefa I. — Presviti cesar je pa izrazil željo, da bi narode njegovo slavlje povečali z človekoljubnimi ustanovami. Goriški Slovenci so v ta namen zgradili „Solski Dom“. Podpisani odbor prosi slovenske rodoljube, da bi „Solskemu Domu“ pridružili tudi „Alojzijevišče“.

Slovensko „Alojzijevišče“ je bilo sicer ustanovljeno že l. 1891., ali še danes ima znaten dolg 2600 gld. Ta dolg izbrisimo ob tej slovesni priložnosti.

Rojaki! Prosimo Vas napolnite nam dopisane Vam nakaznice, vsaki po 10 goldin.

Kdor bi tega ne zmogel sam, naj blagovoli nabirati mej prijatelji.

Ker poznamo Vašo požrtvovalnost upamo, da bo z Vašo pomočjo tudi „Alojzijevišče“ veselo slavilo slavlje Njega Velikanstva Franca Jožefa I.

V Gorici, dne 4. novembra 1898.

Dr. Jos. Pavlica, Jos. Pavletič, profesor bogoslovja, župnik.
Dr. Andrej Pavlica, Janez Kolavčič, vikar v stolni cerkvi, župnik.
Jos. Golob, Ant. Berlot, kurat, župnik.

Temu pozivu so se nekateri takoj odzvali upamo, da se bodo odzvali vsi!

Za kelih v „Alojzijevišči“ so darovali gg. Šmid, kurat v Marjinem Celju 1 gld., Plesničar A., kurat v Tribuši 1 krono, J. K. v Gorici 1 krono, J. Jarec, dekanjski opravitelj 1 gl., J. Dermastia 1 krono, A. Pahor, vikarij v Kronbergu 1 gld., J. Pavletič, župnik v Renčah 1 gld.

Za „Alojzijevišče“ so poslali (izkaz XIX. 1898): Preč. gg. N. N. 5 gl., N. N. 2 gl., Iv. Koršič 5 gl., Jos. Gergolet 2 gl., Jos. Kosec 4 gl., blagorodna gospa Pavla Korenova 5 gl. Rihemberška občina 3 hl. vina. Papirnica v Podgori velik zvezek raznoličnega papirja. Vsem dobrotnikom prisrčna hvala! Rojaki spominjajte se goriških prepotrebni zavodov.

Društvo „Solski dom“. (XXVI. izkaz od 1. oktobra). Kot ustanovniki z doneskom 100 gld. oglasili so se: Dr. P. na Dunaju in slavno županstvo v Črničah.

Vplačali so:	gld.
Petrlič Marija v Gorici	0.50
Po uprav. „Soče“ št. 72 izkaz.	13.65
„ „ „ „ 74 „	50.42
„ „ „ „ 76 „	20.50 ^{1/2}
Klanjšček F., kaplan v Kamnjah, na račun ustanovnine se	10.—
Valentinič Š., kurat v Mirniku, 2. obrok ustanovnine	20.—
Čehovin Florijan, posestnik v Brancici	5.—
„Podkuknik“ na račun ustan.	10.—
3. obrok	10.—
Orešec Fran. c. kr. gimn. prof., za oktober	1.—
Zamorec v Žganovi gostilni v Kobaridu	1.50
Dr. P. na Dunaju 1. obrok ustanovnine	25.—
Leban Ivan, kurat na Libušnjem	5.—
Gabršček Oskar, hotelier v Tolminu, na saldo ustanov.	80.—
Budin Anton, kurat v Pevmi, na račun ustanovnine	10.—
Kotarski gospodje mesto venca na krsto pokojni, monsign. A. Marušiču	8.—
Vodopivec J., učitelj v Kamnjah, nabral pri omizju o priliki inštalacije č. g. Koseca žup. kamenskim 11.60 gld. (polovico Alojzevišču odrajtali)	5.80
Manzini A., vikarij v Staromselu	5.—
Fon Jakob, vikar v Kredu, na saldo ustanovnine	25.—

Po uprav. „Soče“ št. 80 izkaz.	30.63 ^{1/2}
„ „ „ „ 82 „	59.62
„ „ „ „ 86 „	59.45

Goriška tiskarna A. Gabršček na vernih duš dan v spomin pokojne gospodnje	50.—
Zamorec „pri Pošti“ Podbrdom	3.26
Hrovatin Josip, učitelj v Gorici svojo nagrado za oktober	5.—

Skupaj	504.34
--------	--------

Vsled prejšnjih izkazov	21.049.94
-------------------------	-----------

Do 2. nov. došlo torej v gotov. 21.553.67

Opomba. Ker mora društvo „Solski dom“ sedaj saldirati vse račune za končano poslopje in vrho tega vzdrževati 7 razredov ljudske šole, obrtno šolo za umetno vezanje, za krojenje in izdelovanje oblek, obrtnonadaljevalno šolo za deklice in dečke, potrebuje nujno podpore od našega p. n. občinstva. Zato se obrača odbor do rojakov, naj bi nadaljevali nabiranje za „Solski dom“, ki je zadnji čas skoro pretrgano.

Odbor društva „Solski dom“.

Družba sv. Mohorja. Z razpošiljanjem družbenih knjig smo ravnokar pričeli. Razpošiljatev se je nekoliko zavlekla zaradi raznih zaprek, ki se navadno le prerade vsako leto pojavljajo, in ker je imela tiskarna letos s knjigo „Naš cesar“ zaradi večje oblike in mnogih podob podvojeno delo. Upamo pa, da bode baš ta knjiga po lepi vsebini in krasni zunanji obliki razveselila vse ude in da bode Slovincem trajen spomin petdesetletnice našega ljubljenega, toliko skušanega cesarja!

Knjige razpošljejo se letos posameznim škofijam po tem redu: 1. goriška, 2. krška, 3. tržaška, 4. sekovska, 5. somboteljska, 6. senjska, 7. poreška, 8. razni kraji, 9. ljubljanska, 10. lavantinska, 11. zagrebška, 12. Amerika in Afrika. Cenjene gospodo poverjenike, katerim se knjige pošiljajo, nujno prosimo, naj takoj, ko dobijo „aviso“, pošljejo po nje na pošto ali železniško postajo, da ne bode sitnih reklamacij, ki povzročujejo samo zamudo in nepotrebne stroške. Poštne stroške morajo čast. poverjenikom povrniti posamezni udeje.

One gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbeni tiskarni, prosimo, naj čim preje pošljejo po nje, da nam zaboji ne zastavljajo prostora, katerega nam itak primanjkuje na vse strani.

Odbor se bode po svojih močeh trudil, da udje sedaj knjige čim preje dobé v roke. — Romajte torej knjige v toli častnem številu po vsem Slovenskem. Budite rojake, poučujte jih, zabavajte in razveseljujte jih ter vneimate v srch njihovih ljubezen do Boga, domovine in cesarja! — V Celovcu, dne 8. novembra 1898.

Odbor.
Slovenski koledarji. Založnik Jož. Petrič, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 6, je izdal „Skladni koledar“, cena a 60 kr., po pošti 65 kr. Stenski koledar, cena a 25 kr., po pošti 28 kr. Koledarji vstrezajo povsem, in ker se odlikujejo po svoji ličnosti, smemo reči, da so najlepši kar jih je dosedaj izšlo. Skladni koledar je v 7 raznih izvedbah.

„Matica hrvatska“. Kdor bi se hotel naročiti na letošnje knjige „Matice hrvatske“, kojih bode devet, in na „Hrvatske narodne pjesme“ (druga dela knjiga prva), je naprošen, da pošlje, ali osebno prinese dotično svoto poverjeniku v osrednje semenišče v Gorici vsaj do 15. decembra t. l. in sicer za „Matičine“ knjige 3 gld. in za „Narodne pjesme“ 1 gld. 50 kr. — Razun tega izda letos „Matica hrvatska“ v svoji zalogi: „Kse-nofontova Kirupedija“ cena 1 gld. in Šrepel: „Rimska književnost“ cena 60 kr.

Poverjenik.
Neznani roparji so ukradli več dragocenih stvari v Trnovem na Kranjskem.

Darilo. Občina vrhniška je za spomenik cesarja Franca Jožefa I. v Ljubljani v zmislu sklepa županskega shoda ljubljanskega dovolila prispevek 200 gld.

Milan — razkralj napaden. Na potu od Kragujevaca v Viš čakalo je cela vojska ljudi na vlak, v katerem se je vozil razkralj Milan. Ko je došel vlak obsulo ga je od vseh strani kamenje. Doma v spalnici Milanovi pa so prijeli neznanega, človeka kateri je z bodalom skrit čakal. — Za sedaj je „slavni“ Milan odšel svojo debelost.

Morilec Luccheni obsojen. Porotno sodišče v Genevi je izreklo obsodbo nad nečloveškim činom anarhista Lucchenija ter mu prisodilo največje kazni, ki jo do- loča švicarski kazenski zakonik, namreč dosmrtno poostreno ječo. Na predvečer porotne obravnave apeloval je oficijelni zagovornik Moriaud na tega nečloveka, naj vsaj tekom razprave opusti dosedanje

cinčno vedenje. Toda Luccheni mu je, glasno krohotač se odgovoril: „Meni je to popolno vsejedno. Poskusil bom sicer vesti se dostojneje, toda obljubiti ne morem ničesar“. Zjutraj pred deveto uro, ko se je pričela obravnava, prinesli so morilcu novo obleko, da bi lepše opravljen stopil pred porotnike, a Luccheni je kratkomalo ni hotel vsprejeti rekoč: „Stopil bom pred svoje sodnike v obleki, v kateri sem umoril cesarico“. Porotna obravnava pričela se je z zelo obširno obtožnico glavnega prokuratorja Navazze, ki popisuje večinoma že znane podrobnosti o osebi morilčevi, bivanju cesarice Elizabete v Švici, o umoru, o izjavah morilčevih in nadaljnjih preiskavah. Iz zatožnice je razvidno, da je Luccheni namenoma ravnal in se v dosegu zlobnega namena poslužil zvižaje. Posebno pa taji Luccheni, da bi bil s tem umorom v zvezi še kak drug anarhist. — Nato se je pričelo zaslišavanje prič. Na zahtevo lucchenijevo je sodišče poskrbelo za laščine večega tolmača. Skupno je bilo povabljenih 49 prič, dvornice grofinje Sztaray sodišče ni povabilo in se je njena izjava le prebrala. Najvažnejše so bile izpovedi elektrika Chambertina, ki je pri padcu ujel umorjeno cesarico, nadalje čuvaja Rouge, ki je prijel bežečega morilca, ter voznikov Villemina in Fiauxa, ki sta mu pri tem poslu pomagala. Ko je glavni prokurator pralal neko pričo, se je li morilec kaj ustavljal pri aretovanju, je ta vzkliknil: „Nič nisem rekel, nič storil, le cesarico sem umoril! Ako me priča ni razumela, je to njena stvar!“ Nadalje je izpovedal Luccheni, da bi bil, ko bi bil v posesti 50 francov, potoval v Italijo in raje umoril kralja Umberta. „Sicer je pa to popolno vsejedno; to nalogo izvrši že nekdo drugi“. Luccheni potrdi besede policaja Ecuera, da se je izjavil, da so dnovi orleanskega vojvode sošteti in da bo v teku jednega leta dobil svoj delež. Na vprašanje, ali je vedel, čemu bo rabil pilo, je odgovoril: „O seveda sem to že vedel!“ Sploh je pritrdil samozavestno in z vidnim ponosom skoro vse izjave, ki se nanašajo na umor. Na prašanje, kaj ga je dovedlo do tega zlobnega čina, je odgovoril Luccheni: „Beda. Že ob rojstvu me je zatajila mati“, in na prašanje, česa je pričakoval od svojega zločina, je odgovoril: „Ničesar, zase le smrtno kazen“. Na prašanje, ali želi, da pride njegovo ime v javnost, pravi morilec: „To mi je popolno vse jedno; prav nič se ne kesam“. Po raznih drugih izjavah, kakor da bi še koga umoril in dr., pričel je govoriti državni pravnik, katerega pa je Luccheni često motil z mekljici. Deloma je glasno pritrdjeval, pa tudi ugovarjal. Za njim je nad jedno uro govoril oficijelni zagovornik Lucchenijev, ki je rotil porotnike pri spominu na blago cesarico, ki je vedno prosila milosti za obsojence, naj ga ne obsodijo prestrogo, ker je upanje, da postane v 20 letih popolno drug človek. Govoril je toraj za 20letno ječo. Takoj nato sošli so se porotniki, 20 po številu, v posvet, ki so potrdili znana prašanja, na kar je sodišče izreklo svojo sodbo nad Lucchenijem. Morilec pokoril se bode torej celo svoje življenje za svoje nečloveško dejanje v genevski ječi. Prvih šest mesecev bo moral prebiti v temni podzemski ječi. V celici ni razun malo slame prav ničesar družega. Navadno hrano za kaznenice bo dobival le tri ali štiri dni v tednu, sicer se bo pa moral dva dni zaporedoma postiti ob krubu in vodi. Na svitlo bo prišel le vsakih štirinajst dni enkrat in še tedaj samo za jedno uro. Najhuje poleg družega bo pa to, da mu ne bodo dali nikakega opravila. Šele po preteku šestih mesecev dobi primerno delo. Vendar mu bodo tudi tukaj pogrenili življenje z raznimi poostrenji.

Kakor poročajo časopisi ga je po obsodbi minil oni zaničevalni cinizem in je jokal. Privolil je tudi, da napravi zagovornik utok proti razsodbi.

Listnica ured. G. dr. O. Oprostite! Menimo, da je za zdaj bolje počakati.

Naznanilo.

Družba vednega češčenja praznuje letos petdesetletnico. Voditeljstvo naznanja, da so sv. Oče podelili popolni odpustek sodružnikom, kateri se udeležijo cerkvenih slovesnosti, ki naj se obhajajo po sodružnih duhovnjah. To velja do konca tega leta.

V Gorici se bo obhajala v ta namen tridnevna v cerkvi sv. Ignacija kjer ima družba sedež. Na praznik brezmadežnega Spočetja Marije Device t. j. v četrtek 8. decembra bo ob 4. uri popoldne pripravljaven govor v italijanskem jeziku. V petek, soboto in nedeljo pa bo zjutraj govor v slovenskem jeziku popoldne pa v italijanskem. V nedeljo zjutraj bo skupno obhajilo, popoldne ob 4. uri pa blagoslov, s katerim je združen popolni odpustek.

Voditeljstvo želi, naj bi tudi po deželi duhovnije, ki so združene z goriško družbo vednega češčenja slovesno praznovala petdesetletnico, da se ljudstvo udeleži popolnega odpustka in si izprosi obilnega blagoslova Božjega.

VODITELJSTVO

družbe vednega češčenja.

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli 12

prilporeča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojnikom svojo delavnico za izdelovanje

cerkvene posode in orodja.

Staro blago popravi, pozlati in posrebrni v ognju po najnižji ceni.

Da si morejo tudi bolj revne cerkve naročiti cerkvenega kovinskega blaga, olajšuje jim to s tem, da jim je pripravljeno napravljati blago, katero se izplačuje na obroke. Prečast. p. n. naročevalec si obroke sam lahko določi.

Pošilja vsako blago poštne prosto.

VINARSKO IN SADJARSKO DRUŠTVO

ZA BRDA

v

GORICI

Prodaja naravne in pristne briske pridelke

po zmernih cenah.

Zaoga pristnih briskih vin: burgundeca rizlinga, modre frankinje in druge.

DESERTNA VINA

Sedež društva je v Gorici, ulica Barzellini št. 20.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici

zvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega za nove maše in godove, kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila zvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporoča se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najuljudneje.

SAUNIC & DEKLEVA

V GORICI

v Nunski ulici štev. 14-16.

Velika zaloga

šivalnih strojev

in
dvokoles

raznih sistemov kakor tudi iz BOMBUSA.

Lastna mehanična delavnica za popraviljanje

dvokoles in nikliranje.

Gosposka ulica št. 14 (blizu lekarne Gironcoli).

Podpisani uljudno naznanja slavnemu občinstvu da otvori 13. oktobra t. l.

Novo zalogo pohištva, ogledal, slik itd.

v Gosposki ulici št. 14 (blizu lekarne Gironcoli).

Dajalo se bode tudi na obroke, bodisi mesečne ali tedenske. Zagotavlja točno postrežbo in ukusne izdelke po najnovejših zahtevah te stroke. — Nadejaje se obilega obiska iz mesta in dežele, belježi z odličnim spoštovanjem

Anton Breščak.

Gosposka ulica št. 14 (blizu lekarne Gironcoli).

Gosposka ulica št. 14 (blizu lekarne Gironcoli).

Svoji k svojim!

E. SUSTERSIČ & C.

v Stolni ulici št. 13 nasproti veliki cerkvi.

Usojata si priporočati slavn. občinstvu in rojakom svojo

Veliko zaloga krojnega (manifakturnega) blaga

vsake vrste za moške in ženske obleke, kakor tudi vsake vrste modernega blaga za vsak stan, perilo in cvilih iz prvih tovarov, volno in žimo za blazine itd.

Vse se prodaja po jako znižanih cenah in se ne bojimo nobene konkurence. Postrežba je točna.

Svoji k svojim!

JOŽEF CULOT

Gorica, Raštelj št. 2.

Velika zaloga raznovrstnih iger, oprava za božično drevo, in igrače za otroke.

Odlikovana tovarna

in velika

zaloga vsakovrstnega pohištva

Ivan Doljak

v Solkanu pri Gorici, nasproti gostilne Mozetiča (Droč).

Prevzema vsako naročilo v mizarški ali strugarski stroki od priprostega do najličnejšega izdelka.

Izdeluje točno in po najnižjih cenah,

da se ne boji nikake konkurence.

BOGATO

preskrbljena zaloga obladkov (remeša) v najrazličnejših vrstah.

ZALOGA

vseh, k mizarški in strugarski stroki spadajočih potrebščin.